

12.7.10

לכבוד	לכבוד
מר יהודה וינשטיין	מר בנימין נתניהו
היועץ המפשטי לממשלה	ראש הממשלה
רחוב צלאח אלדין 29	רחוב קפלן 3, הקריה
ירושלים	ירושלים 91919
ובפקס: 02-6467001	ובפקס: 02-5664838

שלום רב,

הנדון: ביטול איסור הכנסת מוצרי מזון ותרופות המיוצרים בגדה המערבית אל מזרח ירושלים

הרינו לפנות אליכם בשם הקואליציה האזרחית להגנה על זכויות הפלסטינים, בעניין שבנדון כדלקמן:

1. בעקבות פרסומים בכלי התקשורת השונים ופניות של תושבים במזרח ירושלים נודע לנו לאחרונה, כי בתחילת חודש יוני 2010 החליטה הממשלה או מי מטעמה לאסור על הכנסת מוצרי המזון השונים המיוצרים בשטח הגדה המערבית אל מזרח ירושלים. מדובר בכל מוצרי החלב והבשר המיוצרים ע"י יצרנים פלסטינים בגדה אשר כניסתם נאסרה מהנימוק, כי מוצרים אלו אינם עומדים לכאורה, בתנאי התקן הישראליים. כמו כן, נמסר, כי האיסור הני"ל כולל גם הכנסת תרופות משטח הגדה אל מזרח ירושלים. יודגש, כי הנימוק הני"ל הוחל באופן כללי על כלל המוצרים ללא אבחנה וללא נימוק מפורט עבור כל מוצר ומוצר.
2. הכנסת מוצרים אלו הותרה והחלה עוד בשנת 1994 וזאת בעקבות החתימה על ההסכמים הכלכליים שנערכו ונחתמו בין ממשלת ישראל לבין הרשות הפלסטינים בפאריס (להלן: "הסכם פאריס") ואשר, בין היתר, קבעו כללי סחר חופשי בין שתי הישויות. בעקבות זאת, ומאז הסכם פאריס, נסמכו בעלי העסקים תושבי מזרח ירושלים באופן כמעט בלעדי על סחר, שיווק ומכירה של מוצרי המזון השונים המיוצרים בגדה כאשר ענף זה הפך לאחד המקורות הראשיים והעיקריים שהניבו את ההכנסה בבתי העסק שלהם.
3. כעת, ובאופן פתאומי וללא כל הודעה או התראה על כך מראש, נאסר על הכנסת המוצרים הפלסטינים. הנימוק לפיו המוצרים אינם עומדים בתקן הישראלי היתה בבחינת הודעה כללית, שתמית ולא מפורטת ומבלי שיהא בה כל הסבר לגבי כל מוצר ומוצר ומדוע אין הוא עומד בתקן

הישראלי וכיצד הוא מפר את התקן המבוקש, זאת מקום שמאז 1994 ועד היום, היינו במשך 16 שנים, אותם מוצרים מוכנסים למזרח ירושלים מבלי שיועלה נגדן טיעון כלשהו בדבר עמידתם בתקן הישראלי.

4. לא זו אף זו, אלא שהעיתוי בו הוחלט על איסור הכנסת המוצרים הפלסטיניים אל מזרח ירושלים, תמוה ביותר ומעורר ספקות רבות אודות התכלית העומדת מאחוריו. שכן, האיסור הנ"ל בא סמוך, וככל הנראה, בעקבות האישור שנתן בית המחוקקים של הרשות הפלסטינית לחוק איסור ומאבק במוצרי ההתנחלויות מחודש אפריל 2010.

5. ההחלטה הדרקונית בדבר האיסור על הכנסת המוצרים הפלסטיניים אל מזרח ירושלים, הינה אם כן, החלטה שרירותית המבוססת על שיקולים זרים ובלתי רלוונטים ההופכת אותה לבלתי סבירה בעליל וזאת בניגוד לכללי המנהל התקין. הלכה פסוקה, כי החלטה של כל רשות מנהלית חייבת להיות תוצאה של בדיקה הוגנת ושיטתית הבוחנת את צרכיו של כלל הציבור והמגזרים בטרם קבלת ההחלטה. (בג"ץ 4906/98 עמותת "עם חופשי" נגד משרד הבינוי והשיכון, פד"י נד(2) 503, 517-518 (2000); בג"ץ 3379/03 מוסטקי נגד פרקליטות המדינה, פד"י נח(3) 865). כמו כן, אין די כי החלטת הרשות המנהלית תהיה סבירה וראויה, כי אם היא חייבת להיות מבוססת על תשתית עובדתית איתנה ומבוססת התאימה לנסיבות העניין (ראו: בג"ץ 7691/95 שגיא נגד ממשלת ישראל, פד"י נב(5) 577, 602 (1998)).

6. החובה לבסס את החלטת הממשלה על תשתית עובדתית איתנה מתחזקת לאור הפגיעה בזכות החוקתית של בעלי העסקים במזרח ירושלים לחופש העיסוק המעוגנת בחוק יסוד: חופש העיסוק. כעת, ובעקבות האיסור על הכנסת המוצרים הפלסטיניים אל מזרח ירושלים, מוטלות הגבלות כבדות ביותר על אותם בתי עסק המונעים מהם המשך הסחר, שיווק ומכירה של אותם מוצרים דבר הגורם להם נזקים כלכליים כבדים וממשיים. הפגיעה בזכות החוקתית לחופש העיסוק גוררת אחריה פגיעה באינטרס ההסתמכות של בעלי העסק שבמזרח ירושלים שכן, וכאמור לעיל, מרבית בתי העסק העוסקים בתחום המזון על מוצריו במזרח ירושלים, נסמכו מזה שנים רבות על הסחר במוצרים שיוצרו בגדה והם הפכו למקור עיקרי בהכנסתם (לעניין איסור הפגיעה בזכות החוקתית לחופש העיסוק ראו: בג"ץ 337/81 מיטרני נגד שר התחבורה, פד"י לו(3) 337 (1983); בג"ץ 726/94 כלל בחרה לביטוח בע"מ נגד שר האוצר, פד"י מח(5) 441, 471 (1994)).

7. לא זו אף זו אלא שהחלטת הממשלה הנ"ל פוגעת גם בתושבי מזרח ירושלים אשר התרגלו מזה שנים רבות לצרוך את המוצרים הפלסטיניים המיוצרים בגדה לצורך מחייתם היומיומית ובכך הם מנועים כעת מלצרוך את מוצרי המזון הפלסטיניים. בהקשר זה יש לציין, כי המוצרים המיוצרים בגדה, נמכרים במזרח ירושלים במחירים מוזלים יותר מאלו המיוצרים בתוך שטח ישראל ועל כן איסור הכנסתם תגרום לתושבי מזרח ירושלים להוצאות כספיות שוטפות ויומיות גדולות יותר. תוצאה זו הינה חמורה בפני עצמה לאור מצבם הכלכלי – חברתי הרעוע של תושבי מזרח ירושלים.

8. יתר על כן, נקבע ע"י בג"ץ, כי בביצוע בדיקה הוגנת ושיטתית על הרשות המנהלית לקחת בחשבון את מכלול השיקולים הרלוונטים ואל לה לערב מביניהם שיקולים זרים שאינם ממין העניין. בנסיבות אלו, וכאשר האיסור על הכנסת המוצרים הפלסטיניים ניתן עבור כלל המוצרים ללא

נימוק פרטני מדוע כל מוצר אינו עומד בתקן בצירוף העיתוי של האיסור הנ"ל, מביאות למסקנה חד משמעית, כי שיקולים פוליטיים הם אלו שעמדו בבסיס החלטת הממשלה, זאת ותו לא. למותר יהא להזכיר את פסק הדין בעניין **לזרוביץ**, אשר דן בחוקיות צו המפקח על המזונות שהגביל את גידולם של חזירים בישראל לאזור מסוים וספציפי בצפון ובו נקבע, כי החלטה מנהלית המבוססת על שיקולים דתיים ופוליטיים גרידא, הינה החלטה בלתי חוקית (בג"ץ 98/54 **לזרוביץ נגד המפקח על המזונות, ירושלים**, פד"י י 40 (1956) וכך ראו: בג"ץ 3094/93 **התנועה לאיכות השלטון בישראל נגד ממשלת ישראל**, פד"י מז(5), 404, 420 (1993). עוד על האיסור לשקול שיקולים זרים, ראו: בג"ץ 1/88, 953/87 **פורז נגד ראש עיריית תל אביב-יפו**, פד"י מב(2) 309, 324 (1988); בג"ץ 987/94 **יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נגד שרת התקשורת**, פד"י מח(5) 412, 434-432 (1994); בג"ץ 6673/01 **התנועה לאיכות השלטון נגד שר התחבורה אפרים סנה**, פד"י נו(1), 799, 806-807 (2001)).

9. יתר על כן, איסור הכנסת המוצרים הפלסטיניים למזרח ירושלים גורמת לנזקים כבירים ואדירים עבור בעלי העסקים והמייצרים הפלסטיניים בגדה. איסור הכנסת מוצרי המזון והחלב הפלסטיניים גורמת לפגיעה בכ- 60% מיכולת הייצור של מפעלי מוצרי החלב בגדה; היא משפיעה על כ- 58 חוות פרות ו- 11 מפעלים המספקים מחייה ליותר מ- 4,500 משפחות בגדה המערבית כאשר הנזק נאמד בכ- 48 מיליון דולר לכל חודש.

10. על כן, הואיל ומדובר בשטחים הכבושים, הן לגבי ירושלים המזרחית והן לגבי הגדה המערבית, הרי מוטלת חובה על הממשלה לדאוג לרווחת האוכלוסייה המקומית לרבות מניעת הפגיעה בכלכלה המקומית. תקנה 43 לתקנות האג קובעת בהקשר זה, כי:

"בעבור סמכות השלטון החוקי למעשה לידי הכובש, עליו לנקוט בכל האמצעים שביכולתו על מנת להחזיר ולהבטיח במידת האפשר את הסדר והחיים הציבוריים, תוך כיבוד החוקים שבתוקף בארץ אלא אם כן קיימת מניעה מוחלטת לכך".

ובעניין **ג'מעית אסכאן** פירש בג"ץ הוראה זו כמטילה חובה על הכובש להבטיח את הסדר והחיים הציבוריים ונקבע בו, כי תקנה זו אינה מגבילה את עצמה לסדר החיים הציבוריים בלבד, כי אם גם "לנסיבות 'אזרחיות' רב-גוניות, כגון נסיבות כלכליות, חברתיות, חינוכיות, סוציאליות, תברואתיות, בריאותיות, תעבורתיות וכיוצא באלה עניינים, שחיי אדם בחברה מודרנית קשורים עמהם".

ראו: בג"ץ 393/82 **ג'מעית אסכאן אלמועלמון אלמעאווניה אלמחדודה אלמסאוליה**, אגודה שיתופית רשומה כדין במפקדת אזור יהודה והשומרון נגד מפקד כחות צה"ל באזור יהודה והשומרון, פד"י לז(4) 785 (1983).

11. לאור האמור לעיל, הנכם מתבקשים להורות על ביטול האיסור להכנסת מוצרים המיוצרים בגדה המערבית.

לטיפולכם והתייחסותכם המיידית, אודה.

בכבוד רב,
סאוסן זהר, עורכת - דין